

Завдання перебудови

29 листопада відбулися загальноуніверситетські партійні збори. Комуністи інституту заслухали і обговорили доповідь секретаря парткому В. М. Бабія. «Про завдання парторганізації на сучасному етапі перебудови».

В дебатах виступили: О. Ф. Скар, І. Б. Матвеев, М. С. Степанов, М. А. Коваль, О. І. Нижник, В. Г. Балицький, В. В. Степурін, М. Ф. Друкований, Б. І. Мокін, В. Я. Михайлищев, А. О. Шарейко.

В роботі зборів взяв участь заступник завідувача ідеологічним відділом обкому Компартії України Г. Г. Фесун.

Звіт про партзбори буде опубліковано в наступному номері «ЗіК».

За інженерні кадри

Газета видається
з лютого 1981 року.

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ
КОМСОМОЛУ ВІННИЦЬКОГО ПОЛІТЕХНІЧНОГО ІНСТИТУТУ

№ 40 (367) П'ятниця, 1 грудня 1989 року.

Виходить раз
на тиждень

Ціна 2 коп.

Розповіді делегатів форуму

років зо три тому назад.

— Як відомо, в перший день форуму перед його делегатами виступив з промовою керівник нашої партії і держави М. С. Горбачов. В перерві він не в приклад попереднім лідерам, просто, невимусовно розмовляв з делегатами, на рівних дискутував з ними, відповідав на їх запитання.

Отже, які враження залишилися в тебе від промови і такого спілкування з першою людиною країни?

— Дійсно, факт безпрецедентний, подібного в нашій історії за останні шістьдесят—шістдесят п'ять років не було. Не боду коментувати зміст промови М. С. Горбачова, її всі слухали по радіо, читали в газетах. Своєю промовою М. С. Горбачов вніс цілковиту ясність в проблеми перебудови, зокрема, і підготовки спеціалістів.

Що стосується його культурних бесід з нами, делегатами, то тут М. С. Горбачов, рівно як і М. І. Рижков, відповідали на десятки найрізноманітніших запитань: від місця нашої перебудови в загальному процесі розвитку світової цивілізації, перспектив побудови комунізму, конвертованості карбованця до навчання студентів за рубежом. Йодне запитання не залишилося без ґрунтовної, відвертої і переконливої відповіді. На мою думку, то досить повчальний приклад того, як сьогодні потрібно вести політичний діалог з людьми, особливо з молоддю.

— Форум тривав п'ять днів. Зрозуміло, кожен з них чимось відрізнявся: чи масштабністю дискусій, їх змістовністю, чи неординарністю поставлених на обговорення проблем і т. ін. А ось для тебе, Володя, який день найбільше запам'ятався?

— Думається, що такий був другий день. Це робота в дискусійному центрі «Комсомол — шляхи перебудови».

Зверніть увагу на таку обставину. Вже вийшовши з залу, більше години в додаток з нами розмовляв кандидат в члени Політбюро, секретар ЦК КПРС Г. П. Разумовський.

До речі, наш центр визнано найдискусійнішим. Висловлювання, пропозиції були різними. Траплялися пустопорожні, мак-

В другій декаді листопада у Москві проходив Всесоюзний форум студентства. Його роботу висвітлювали центральні засоби масової інформації, республіканські і обласна молодіжні газети. Так що наші читачі в більшості своїй мають досить чітку уяву про зібрання представників студентів вузів, учнів середніх спеціальних учбових закладів країни.

Серед тих, хто представляв студентську і учнівську молодь Вінниччини, був і студент четверокурсник енергофаку нашого інституту Володимир Богачук. Після повернення з форуму, в ці дні, він зустрічається зі студентами інституту, делегатами комсомольських конференцій, розповідає про форум, прийняті на ньому рішення, рекомендації і, звичайно, про свою особисту участь в цих представницьких всесоюзних зборах молоді, котра нині навчається у вузах і ССНЗ.

Ще до виїзду В. Богачука у столицю з ним була домовленість: по приїзді з ВСФ дати нашій газеті інтерв'ю, що днями і було зроблено.

символістські. Інші (а їх більшість) — конструктивні, реально взважені. А взагалі, дуже важко давалися компроміси. За кожен рядок проекту «Який комсомол нам потрібен» доводилося вступати в гострі суперечки, відстоювати доцільні положення.

Зійшлися на необхідності скликання XXI з'їзду ВЛКСМ, обговорення на ньому завдань комсомолу в нових умовах, прийняття Програми і нового Статуту Спілки.

Те, що я виявив бажання працювати в комсомольському дискусійному центрі, не є спонтанністю. Адже я кілька років обираюсь секретарем факультетського бюро ЛКСМУ. Участь в такій секції форуму послужила для мене хорошою школою перебудови комсомолу.

— Охарактеризуй, будь ласка, основні рішення, прийняті ВСФ. Що конкретно вони дадуть для оновлення вищої школи, громадсько-політичного і соціально-культурного життя студентів?

— Насамперед, чи вистачить місця в газеті, бо всі поставлені в нашій бесіді запитання, це — наймісткіше. В ньому концентрується мій звіт перед колегами по навчанню.

— Постараємось газетною площею ризикнути, бо не в кожному номері виступає учасник московського форуму. Отже, розраховуй на вичерпність. Спасибі, старатимусь. Записуйте, ВСФ, не зва-

жаючи на широкий діапазон порушених на ньому питань, прийняв рішення лише з тих, котрі потребують невідкладного розв'язання. Не торкатимусь в деталях політичної декларації, в якій йдеться про вдосконалення вищої освіти, референдуми, міжнародні відносини, урізноманітнення форм власності, принципів набору на військову службу, звичайно, в інтересах студентства.

Детальніше зупинюся на близькій мені темі — комсомолі і шляхах його перебудови.

На форумі озноначено підкреслено, що комсомол є громадсько-політичною організацією, яка об'єднує молодь на пріоритеті загальнолюдських цінностей. Він консолідує юнаків і дівчат на ідейній платформі марксизму-ленінізму. Мета Спілки — побудова оновленого соціалізму в ленінському розумінні цього слова, а її основне завдання — політичне виховання молоді змін, забезпечення широкої участі молоді в управлінні державою і громадськими справами.

Учасники форуму були єдині в тому, що ВЛКСМ повинна бути союзом (федерацією) самостійних ЛКСМ союзних республік. Кожна ЛКСМ, яка входить у федерацію, має свою Програму і Статут. Зрозуміло, які не суперечать основним положенням документам, вироблених ВЛКСМ на основі нерозривного зв'язку з політикою КПРС.

Форум проголосував за надання повної самостій-

ності комсомольських організацій у вирішенні внутрішніх питань, зняття контрольних функцій партії за діяльністю КСМ, за відмовлення від директивних вказівок парторганів будь-якого рівня по відношенню до комсомолу, за те, щоб ВЛКСМ визнала право на існування інших молодіжних організацій, що діють в рамках Конституції СРСР.

Досить розгалуженою виявилася соціально-побутова програма. Йдеться в ній про будівництво гуртожитків, навчальних корпусів, підприємств громадського харчування. Вони споруджуватимуться через систему держзамовлення під особливим контролем уряду і місцевих органів влади.

Внесено пропозиції про встановлення таких стипендій, які б були адекватними прожитковому мінімуму з щорічною поправкою на індекс цін. Поставлено питання про забезпеченість стипендіями всіх студентів і учнів ССНЗ, звільнення їх від прибуткового податку зі стипендії, про дозвіл на виплату стипендій студентам — матерям, які перебувають в академічній відпустці, зарахування часу перебування на навчанні у ВУЗі в загальний трудовий стаж. ВСФ висловився за розширення пільг для студентів і учнів ССНЗ на транспорт, надання місць в дошкільних закладах дітям сімейних студентів, оплачування найму житла.

Питаєте, за які кошти реалізуватимуться ці пільги і дотації? За рахунок бюджету Держосвіти країни, місцевих Рад, коштів вузів. Нововведення ці плануються в основному у XIII п'ятиріччі.

Відносно перебудови вищої школи. Модель мислиться тут така. Все, що стосується особливостей, структури, організації навчального процесу закріплюється в Статуті вузу. Тут його прерогатива, узаконена самостійністю. А вона зводиться до фінансово-економічної діяльності, підготовки спеціалістів на госпдоговірних умовах, інтеграції навчального процесу за системою завод—вуз.

Ми наполягали на наданні прав студентам у виборі викладачів, видів і форм занять, курсів, на гуманізації вищої освіти, ґрунтовній, екологічній підготовці відмінні держекзамену з марксизму-ленінізму для студентів всіх спеціальностей, за виключенням суспільнознавчих, до розробки принципів нової і науково обґрунтованої концепції вчення класиків.

Ми висловилися також за скорочення кількості студентів в навчальних групах. Погодьтеся, там, де 25—30 чоловік, марно вести мову про індивідуальне навчання, зрештою, ефективність його в цілому.

Неабияку зацікавленість учасників форуму викликала участь студентів в управлінні навчальними закладами. Ми констатували неготовність адміністрацій, викладачів вузів для передачі необхідних важелів управління студентським колективом і організаціям, а також небажання студентів брати відповідальність на себе в цій непростій справі. Тому і записали: студентське самоврядування — невід'ємна частина нової моделі вищої і середньої спеціальної освіти. Що тут мається на увазі?

Це насамперед передача в розпорядження студентського колективу частини стипендіального фонду, котрий виділяється для матеріальної допомоги і заохочення, створення правової і фінансової основ для переведення гуртожитків на самообслуговування і орендний підряд. Це — право студентів брати участь в організації, плануванні і стимулюванні навчального процесу, НДРС, оцінці якості викладання, організації прийому у ВУЗі і в розподілі випускників, відрахуванні студентів з ВУЗу і т. д.

Можна було б продовжити розмову на предмет рішень ВСФ, але, гадаю, і цього досить. До речі, багато з того, що започатковано на форумі, вже здійснено або перебуває в стадії свого розв'язання, або заплановано у нашому інституті. Скажу точніше: чимало питань, порушених на ВСФ, багато в чому співпадають з передвибірною програмою нашого недавно обраного ректора — професора, доктора технічних наук Б. І. Мокіна. Це стосується, наприклад, участі студентів у виконанні госпдоговірних тематик, введення таких навчальних дисциплін, як екологія, створення гуманітарної кафедри, будівництво нових гуртожитків, встановлення підвищених стипендій.

ПРАГМАТИКИ? НІ, ЕНТУЗІАСТИ.

Перш ніж ввести у макет газети цей фотознімок, вирішив ближче познайомитися з Жанною Степаненко (на фото ліворуч), з її роботою в лабораторії вимірювань неелектричних величин.

— Не одне покоління конструкторів, інженерів, механіків, автомобілістів і авіаторів, моряків і залізничників займає, точніше — непокоїть проблема забрудженості паливно-мастильних матеріалів, — так розпочала свій коментар до знімку молодший науковий співробітник. — А все від того, що на експлуатаційні властивості паливних рідин впливає і кількість твердих забруднювачів, і їх дисперсний склад.

Що ж потрібно для спеціалістів з двигунів внутрішнього згорання? Абсолютна чистота пального. Приміром, через забрудненість бензину спрацьовування автомобільних двигунів непомірно зростає водночас зі збільшенням середнього розміру часток забруднень

порядка до 30 мікрометрів. Однак при подальшому збільшенні цих часток більш крупні з них не потрапляють в проміжки контактів деталей, які перебувають в стані тертя. Познається тут дія фільтрів.

Розвиваючи цю думку, Жанна сказала, що склад, характер і кількість забруднень, а також стадії, на яких виникає їх утворення, залежать від властивостей робочих рідин і умов їх застосування. Тому для пального чи мастильних матеріалів встановлюються відповідні нормативи, які конче вимагають інструментального контролю за концентрацією вже згаданих вище механічних домішок. Для цього потрібна, причому по всій країні, єдина шкала вимірювань забрудненості ПММ.

Ось такою науково-технічною проблемою займається останні роки група науковців та інженерів лабораторії, де трудиться Ж. Степаненко.

Колективом вже проведено аналіз існуючих у світі кінетично стійких систем для застосування їх, як стандартних зразків повірки приладів контролю за концентрацією домішок в пальному, тобто в робочих рідинах.

Так на основі здійснених досліджень, які полягали у виборі зразкових рідинних середовищ забрудненості шляхом застосування суспензій формазину, була розроблена методика приготування стандартних зразків концентрацій часток забруднення.

Запропонована групою методика дозволяє уникнути вплив вихідних реактивів на ці зразки. Погіршеності приготування їх не перевищують одного відсотка. Авторитетні вчені в галузі електронного приладобудування вважають такий показник вище досягнутого світового рівня. І це робить честь науковцям ВПІ, зокрема кафедрі АІВТ.

— Віднайдені нашими науковцями зразки і ста-

ли надійним компонентом у створенні приладу для контролю забрудненості ПММ, — закінчуючи цей лаконічний коментар, сказала Ж. Степаненко. — Діє прилад на принципі оптичної турбодиметрії, суть якого полягає у вимірюванні інтенсивності світлового потоку через прошарок мутності робочої рідини.

А тепер впору назвати безпосередніх творців приладу. Наукове керівництво групою вже тривалий час здійснює доцент, кандидат технічних наук нині заступник першого проректора Анатолій Степанович Васюра. Керівник групи — старший науковий працівник кафедри АІВТ Юрій Олександрович Дмитрієв, який працює в лабораторії з дня її заснування. Він же відповідальний виконавець всіх (раніше і тепер) наукових розробок лабораторії.

Це у свій час під керівництвом А. С. Васюри і Ю. О. Дмитрієва був винайдений прилад для контролю рідинного харчового середовища (різні напої, соки, рослинні масла, тощо). Вони ж стали також ініціаторами створення НВП-1 — нефелометричного вимірювального перетворювача. Іншими словами, приладу для контролю за якістю цукрового сиропу, який нині в дрібносерійній партії (40 зразків) виготовляється в цехах СКТБ «Модуль».

Замовниками дослідних зразків НВП-1 стали Московський цукро-рафінадний завод, НВО «Цукор» з Києва, Одеське НВО «Харчопромавто-матика» та інші зацікавлені в приладовій підприємстві і організації. І як не дивно, але в цьому

спискові не побачиш жодного цукрового заводу, предтоварного підприємства з відомого на всю країну цукрового Донбасу, тобто Вінниччини. Невже тут так глухі і байдужі до новинок технічного прогресу?

Розумом і талантом вчених та інженерно-технічних працівників лабораторії сконструйовано і ЗВМ — зразковий вимірювач мутності (рідинних матеріалів). В його створенні, крім інших співробітників, брав найактивнішу участь Петро Андрійович Щеглов, інженер першої категорії. (Його ви бачите на знімку праворуч). Так ось Щеглов і науковий співробітник Володимир Васильович Злотник починали цей прилад, зрештою, як інші, електронікою, доводили його до експлуатаційної кондиції, до стандарту високої проби. Зараз цей прилад експонується на міжнародній виставці «Автоматизація-89», що розпочала свою роботу 29 листопада у Москві.

Ну, а яка ж участь у створенні приладів, та й ще на рівні світових стандартів, самої Жанни Степаненко? На її плечі лягла далеко не проста технологічна частина розробки лабораторії. Вихованка СШ № 15, нашого тодішнього загально-технічного факультету, вона блискуче закінчила заочне відділення Львівського політехнічного інституту, отримала диплом хіміка-технолога, не пориваючи ні на день всі останні дванадцять років з Вінницьким політехом. Працювала рядовим лаборантом, техніком на різних кафедрах, залишаючи вірною своєму покликанню хіміка — дослідника. **Д. БОРИСОВ.**

Повіdomляють „Новини Поділля“

СПРАВИЛИ НОВОСІЛЛЯ

Своє перше десятиліття відзначив колектив Вінницького спеціального конструкторсько-технологічного бюро по обладнанню для переробки картоплі. Ця дата співпала з поселенням бюро у нове дев'ятиповерхове приміщення, (перехрестя вулиць Келецької і Ленінської комсомолу) інженерно-лабораторного корпусу з експериментальним виробництвом. Тут незабаром буде встановлено сучасне обладнання для автоматизованого процесу роботи конструкторів, комп'ютерна техніка, електроніка, обчислювальна машина. Розробки конструкторів СКТБ будуть використовувати у експериментальних цехах і випробовуватимуться безпосередньо на виробничих дільницях підприємств-замовників.

Десятиліття колектив зустрів і з певними успіхами. Срібними медалями ВДНГ СРСР відзначено розробки вінницьких конструкторів комплексів по виробництву хрустячої бараболі та по виготовленню швидко-заморожених бітків.

Сьогодні колектив СКТБ ОПК працює над новими розробками високоефективної техніки для переробки картоплі, що дасть значний ефект.

ДО КНИГИ РЕКОРДІВ ГІННЕССА

Свого часу жмеринський умілець М. Г. Маслюк створив найменший у світі діючий електро-двигун. Про нього писали журнали і газети НДР, Голландії, Великобританії, Чехословаччини. Нікому на планеті тривалий час не вдавалося повторити його винахід.

А Маслюк не зупинився на досягнутому. Він створив за тридцять років своєї творчої діяльності сотні оригінальних мікровиробів. Чимало з них прислужилися кібернетикам, медикам, комп'ютерникам. За наукові і практичні розробки Михайлу Григоровичу вручено кілька авторських свідоцтв.

Нині він живе новими планами. Центральне телебачення разом з американською кампанією «Дел продакшнз» організовує перший у нашій країні конкурс рекордів, що можуть увійти до знаменитої книги рекордів Гіннеса. М. Г. Маслюк подав заявку на участь у цьому конкурсі і разом з нею роботу — «Міс-невидимка». Це — барельєф жінки, зроблений з чистого золота. Розмір його настільки мізерний, що побачити його можна тільки під мікроскопом, а точніше — він складає одну 13-мільйонну частку кубічного міліметра. Так визначив розмір фігури електронний мікроскоп.

В РЕКТОРАТІ

27 листопада відбулося чергове засідання ректорату.

Про серйозні недоліки в роботі факультетів і кафедр з зміцненню трудової і навчальної дисципліни доповів перший проректор **Ю. А. Буренніков**. Визнано за необхідне: осіб професорсько-викладацького складу, співробітників інституту, які допустили порушення трудової і навчальної дисципліни, притягувати до суворої відповідальності.

Перший проректор доповів також про хід вивчення української мови студентами перших курсів. Вирішено зобов'язати деканів факультетів взяти під особистий контроль заняття по опануванню першокурсниками українською мовою.

Ректорат заслухав повідомлення проректора по науковій роботі **С. Й. Ткаченка** з питань обговорення на нараді у Москві, відносно управління науково-технічним прогресом.

Старший юрист-консульт **М. Д. Веселов** зробив інформацію про умови участі керівного складу інституту в кооперативах.

Про хід робіт на спорудженні навчального корпусу енергофаку доповів проректор **В. Д. Свердлов**, а економіст планово-фінансового відділу **В. П. Попов** інформував присутніх про порядок розподілу прибутків НДЧ.

З обговорених питань ректорат прийняв відповідні рішення.

ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ: НОВІ ВИМОГИ І МЕТОДИКИ

Вчора відбулося засідання вченої ради інституту. Серед інших розглянутих питань рада затвердила своє рішення з питань підсумків роботи ДЕК інституту по випуску спеціалістів в 1989 році. В цьому документі намічено, зокрема, планувати кожен рік вибірково ректорську перевірку дипломних проектів на всіх факультетах з виданням наказу по її результатах.

Зменшено ступінь регламентації, кафедрам і факультетам дозволено повністю враховувати свою специфіку в рамках моделі спеціаліста. Визнано за необхідне мати методичні установки, які забезпечують усунення виявлених недоліків, а також граничне зменшення графічної або розрахункової

частин, які не служать матеріалом для безпосередньої роботи дипломника. Обсяги графіки скорочено до 7—8 аркушів на ІБФ, МБФ і до 5—6 аркушів — на інших факультетах.

Зобов'язано випускові кафедри до 31 грудня ц. р. скласти нові тимчасові методики дипломного проектування, передбачивши при цьому критерії оцінок на ДЕК, дотримання яких дає право при якісному захисті претендувати лише на оцінки «задовільно», «добре», «відмінно».

Вводиться нормоконтроль всіх дипломних проектів, заборонено перекопіювання заводських матеріалів, передбачено обов'язковість доведення всіх проектів до їх вироб-

ничого використання.

Змінено методику роботи ДЕК. Замість рецензування, введено обов'язкове опонування кожного дипломного проекту, виконаного посередньо встигаючим студентом, членами ДЕК або спеціальними призначеними опонентами. Введено обов'язкове службове підтвердження підприємствами про впровадження дипломних проектів.

Дипломні роботи виконують лише ті студенти, котрі займаються науково-дослідною роботою, що підтверджена публікаціями, заявками на винаходи або доповідями на студентських наукових конференціях в період навчання на 4—5 курсах. **Е. КРИЧАНОВ,** вчений секретар ради.

КУДИ ПОДІЛИСЯ ДЕРЖКОШТИ?

Головна група народного контролю 10 листопада цього року розглянула наслідки перевірки виконання робіт по механізації лекційного залу № 222, що в ГУК, кооперативним конструкторським бюро «Імпульс» м. Вінниці. Що ж виявлено перевіркою?

Встановлено: 2 січня 1989 р. було підписано договір між адміністрацією вузу і правлінням «Імпульса». Однак, в цьому документі не знайшлося місця для основного — обґрунтування об-

сягу конкретних робіт, немає в ньому і технічного завдання. Отже, навіть вже на першому етапі організації передбачуваної господарської акції були порушені елементарні юридичні вимоги.

А наслідки такі. В інституті не відшукано жодного аркушу, який би свідчив про складання проектної і технічної документації, в акті про прийняття не вказані фактично виконані у залі ро-

боти, відсутня, кінце потрібна у таких випадках, і експлуатаційна документація.

Звідси і неспроможність перевіряючих реально визначити конкретні роботи, виявити її безпосередніх виконавців.

Не менш дивна річ: на телевізори «Електрон-Ц-275» не було гарантійних паспортів. І як після цього можна пред'являти претензії до кооператорів на випадок виходу

з ладу голубих екранів.

Зате, як свідчить примальний акт, за цю «підпільну» (іншого слова не знайти) роботу підприємств ділки з «Імпульса» поклали у свої кишені з держбюджетних асигнувань інституту не мало, не багато, а всього 28 тисяч 411 карбованців. І щоб довести свою бездоганну пунктуальність і порядність, вписали в акт ще... 37 копійок.

Резюме напрошується таке: новообраному комітету народного контролю вузу варто повернутися до лекційного залу № 222 з властивою для громадських контролерів неприхильністю і безкомпромісністю надати гласності імена, винних у розтринькуванні держкоштів, притягнути їх до відповідальності.

В. ДЕМЕШКО, член КПРС.

В. О. редактора Б. ДЯКОНОВ.